

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-bachelor Theologie van de Theologische Universiteit Apeldoorn

Gegevens

	Naam instelling	: Theologische Universiteit Apeldoorn
	Naam opleiding	: wo-bachelor Theologie (180 ECTS)
datum	Datum aanvraag	: 21 november 2013
30 juni 2014	Variant opleiding	: voltijd
onderwerp	Locatie opleiding	: Apeldoorn
Besluit	Datum goedkeuren panel	: 12 februari 2013
accreditatie wo-bachelor	Datum locatiebezoek	: 10 en 11 april 2013
Theologie van de Theologische	Datum visitatierapport	: 2 oktober 2013
Universiteit Apeldoorn		
(002160)		
ons kenmerk		
NVAO/20142191/LL	Beoordelingskader	
bijlage	Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr	
3	21523).	

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden. Het visitatierapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel over de bachelor- en masteropleiding Theologie van de Theologische Universiteit Apeldoorn. Het panel heeft (beide of meer) opleidingen gezamenlijk beoordeeld.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: de commissie).

Dit rapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Theologie en Religiewetenschappen over de bachelor- en masteropleiding Theologie van de Theologische Universiteit Apeldoorn. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit het zelfevaluatie-rapport, de bestudeerde scripties, de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren en de tijdens de gesprekken verkregen inlichtingen. De commissie heeft voor beide opleidingen zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, is de commissie tot het oordeel gekomen dat beide opleidingen voldoen aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Beoogde eindkwalificaties

De TUA beoogt wetenschappelijke toerusting en praktisch-geestelijke vorming van aanstaande theologen. De wetenschappelijke vorming is gericht op het bijbrengen van zodanige kennis, vaardigheden en inzichten dat een afgestudeerde zelfstandig kan functioneren op de verschillende deelgebieden van de theologie en kan doorstromen naar een masteropleiding. De opleiding heeft een indirect beroepsvoorbereidend karakter: het beoogt een academische en theologische basis voor de eigen doorstroommaster die primair op het predikantschap is gericht. De opleiding richt zich echter ook op studenten die geen baan als predikant ambiëren. De eindkwalificaties sluiten aan bij het domeinspecifieke referentiekader, dat naar oordeel van de commissie de relevante kennis en vaardigheden voor de afgestudeerde theologen voldoende afdekt. De commissie heeft een aantal mogelijke inhoudelijke spanningsvelden bekeken: dat tussen kerkelijke verwachtingen en wetenschappelijke eisen, tussen onderzoeksvaardigheden en de focus op geestelijke vorming, en dat tussen de professionele en wetenschappelijke oriëntatie van de opleiding. Ze heeft daarbij op het vlak van de eindkwalificaties positieve conclusies getrokken.

Programma

Het programma heeft een encyclopedische opzet en bestaat grotendeels uit verplichte vakken. De commissie meent dat de opleiding een voldoende concrete en samenhangende uitwerking biedt van de geformuleerde leerdoelen. De nadruk ligt op basale academische vaardigheden. Het programma biedt een theologische basis die door de nadruk op het brontalenonderwijs sterk op exegese is gericht. Studenten leren Bijbelpassages vertalen en daarbij theologische interpretaties te begrijpen en kritisch af te wegen. De wetenschappelijke oriëntatie heeft daarmee volgens de commissie een heldere inhoud gekregen, maar is minder breed dan ze zou kunnen zijn. Het curriculum zou meer ruimte zou kunnen bieden aan een theoretisch en wetenschapsfilosofisch 'buitenperspectief'. Als aanvulling op de tekstgeoriënteerdheid zou meer aandacht voor godsdienstwetenschappelijke disciplines, praktische theologie en wijsgerige vorming de wetenschappelijke en analytische vaardigheden van bachelorstudenten kunnen verbreden.

De commissie meent dat het didactisch concept voldoende geconcretiseerd en doordacht is. De werk- en toetsvormen zijn op de leerdoelen afgestemd en laten door de jaren heen een goede opbouw zien. De meeste vakken gebruiken een combinatie van didactische vormen. Kern van het didactische klimaat aan de TUA wordt gevormd door de kleinschaligheid en betrokkenheid van staf en studenten. Studenten worden duidelijk opgenomen in een gemeenschap waarin naar elkaar wordt omgezien. De intensiteit van de begeleiding is groot, en strekt zich ook uit tot het terrein van persoonlijke en spirituele vorming. De commissie meent dat het instroombeleid goed aansluit bij de doelstellingen van de opleiding. Ze maakt de opleiding een compliment over de manier waarop ze erin slaagt op verschillende manieren de studeerbaarheid van het programma te vergroten.

Personeel

De commissie constateert dat de TUA er ondanks de kwetsbaarheid die de geringe omvang van de instelling met zich meebrengt in slaagt een acceptabel personeelsbeleid te voeren. De opleiding wordt goed gerund en heeft een bekwame staf in huis. De inhoudelijke en didactische kwaliteiten van de docenten zijn in orde en dekken het profiel van de opleiding voldoende af. Wel ziet de commissie het zwaartepunt op de theologische disciplines tegenover de lichter geadresseerde godsdienstwetenschappelijke en filosofische disciplines

Pagina 3 van 8 in de samenstelling van de staf terug. Aandachtspunten zijn de inzet van ongepromoveerde docenten en de kleine aanstellingen van deeltijd docenten. Om de samenhang tussen de vakken te bevorderen zou het overleg geïntensiveerd en beter geïnstitutionaliseerd kunnen worden. Voor de toekomst lijkt meer structurele samenwerking of een fusie met andere instellingen een realistische oplossing voor de gesignaleerde kwetsbaarheid. De commissie heeft er op basis van de gevoerde gesprekken vertrouwen in dat de TUA haar opleidingen ook voor de lange termijn levensvatbaar houdt.

Voorzieningen

De commissie is positief over de huisvesting en materiële voorzieningen van de TUA. Ze heeft de indruk gekregen dat de opleiding goede omstandigheden creëert voor het onderwijs. De studiefaciliteiten zijn kwantitatief en kwalitatief op orde. De universiteit heeft een mooie bibliotheekcollectie met naslagwerken voor de verschillende theologische disciplines en biedt studenten uitstekende ondersteuning bij het studeren. Verschillende vormen van studiebegeleiding dragen actief bij aan de studievoortgang. Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor mentoren en de studieadviseur. Eventuele knelpunten worden snel gesignaleerd en opgelost. De TUA ziet op het vlak van studiebegeleiding een verantwoordelijkheid die verder gaat dan die bij de meeste andere opleidingen. De opleiding creëert een stimulerend studieklimaat, dat mogelijk een wat dwingend karakter heeft maar door de studenten van de TUA gewaardeerd wordt.

Kwaliteitszorg

De commissie concludeert dat de TUA zich intensief en actief bezighoudt met het evalueren van haar onderwijskwaliteit en resultaten en daarbij gebruik maakt van verschillende goed functionerende gremia. De opleiding is bereid op basis van feedback, evaluaties en interne discussie maatregelen te nemen die de kwaliteit van de opleiding verhogen. De commissie waardeert het systeem van vak- en stage-evaluaties, enquêtes en jaargesprekken met studentencohorten en docenten, en stelt vast dat het onderwijs en de organisatie hiermee stapsgewijs verbeterd worden. De aanpassingen in het curriculum laten volgens de commissie zien dat de opleiding in staat is kritisch naar zichzelf te kijken en op basis daarvan te handelen. Tijdens het bezoek heeft zij kunnen constateren dat de betrokkenheid bij de opleiding van zowel staf als studenten groot is. De combinatie van dit commitment met de heldere en zorgvuldig omschreven procedures overtuigt de commissie ervan dat de kwaliteitszorg soepel functioneert.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie heeft waardering voor het zorgvuldig geformuleerde toetsbeleid van de TUA. De omschreven procedures geven concreet aan welke instrumenten worden ingezet om de kwaliteit van de toetsing te waarborgen en wie voor welk onderdeel van het beleid verantwoordelijk is. Het waarborgt ook voldoende feedback van docenten op het werk van studenten. De commissie constateerde tijdens de visitatie dat het om een recente verbeterslag gaat, maar wel een die breed gedragen wordt en serieus ter hand wordt genomen.

De commissie stelt vast dat de toetsen aansluiten bij de gestelde leerdoelen. De opleiding toetst kennis, inzicht en toepassing op een voldoende niveau, waarbij een goede opbouw te zien is en in een aantal gevallen sterk uitgewerkte beoordelingsmodellen worden gebruikt. Op basis van de gelezen scripties, die overigens vaak veel langer waren dan voorgeschreven, concludeert de commissie dat de studenten erin slagen de beoogde eindkwalificaties te bereiken. Studenten zijn in staat een onderzoek op te zetten en te rapporteren over de behaalde resultaten. De commissie stelt vast dat studenten daarbij

Pagina 4 van 8 probleemstelling en analyse weten uit te werken, maar op het vlak van beredeneerde standpuntbepaling minder ver komen. Met het gedegen talenonderwijs kunnen ze goed voort, maar op het vlak van conceptueel denken moeten ze nog een slag maken. Dat illustreert de algemene conclusie van de commissie dat de gerichtheid op de brontalen zowel het sterke en profilerende aspect van de opleiding is als een zwakte - dat wil zeggen: een mogelijke rem op theoretische verdieping en verbreding.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel, in het bijzonder om:

- meer ruimte te bieden aan een theoretisch en wetenschapsfilosofisch 'buitenperspectief';
- de wetenschappelijke en analytische vaardigheden van studenten te verbreden;
- aandacht te besteden aan het conceptueel denken en theoretische verdieping en verbreding in de eindwerken.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Theologische Universiteit Apeldoorn te Apeldoorn in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 6 mei 2014 naar voren te brengen. Bij brief van 28 mei 2014 heeft de instelling van die gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot een aanvulling in bijlage twee.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-bachelor Theologie (180 ECTS; variant: voltijd; locatie: Apeldoorn) van de Theologische Universiteit Apeldoorn te Apeldoorn. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 juni 2014 en is van kracht tot en met 29 juni 2020.

Den Haag, 30 juni 2014

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Omschrijving	Score
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Oriëntatie programma	De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	Voldoende
3. Inhoud programma	De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende
4. Vormgeving programma	De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende
5. Instroom	Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	Voldoende
6. Studeerbaarheid	Het programma is studeerbaar.	Goed
7. Duur	De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.	Voldoende
8. Personeelsbeleid	De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.	Voldoende
9. Kwaliteit personeel	Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.	Voldoende
10. Omvang personeel	De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.	Voldoende
11. Huisvesting	De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	Voldoende
12. Studiebegeleiding	De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Goed
13. Evaluatie en KZ	De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Voldoende
14. Verbetermaatregelen	De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.	Voldoende
15. Betrokkenheid	Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.	Voldoende
16. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

Tabel 1: Uitval na 1, 2, en 3 jaar.

Cohort	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uitval na 1jr	0%	17%	0%	0%	6%	0%
Uitval na 2jr	25%	33%	0%	0%	13%	
Uitval na 3jr	75%	33%	0%	0%		

Tabel 2: Rendement (vwo-instroom).

Cohort	2006	2007	2008	2009
Rendement na 3 jaar	0%	60%	40%	75%
Rendement na 4 jaar	25%	80%	100%	
Rendement na 5 jaar	50%	80%		
Rendement na 6 ⁽⁺⁾ jaar	50%			

Tabel 3: Rendement (totale instroom).

Cohort	2006	2007	2008	2009
Rendement na 3 jaar	0%	50%	44%	50%
Rendement na 4 jaar	40%	67%	100%	
Rendement na 5 jaar	60%	83%		
Rendement na 6 ⁽⁺⁾ jaar	60%			

Tabel 4: Docentkwaliteit.

Graad	Ma	PhD	BKO
Percentage	90%	60%	0%

Tabel 5: Student-docentratio.¹

Ratio	1:17,3
-------	--------

Tabel 6: Contacturen.

Studiejaar	1	2	3
Contacturen	12,6	10,4	11,7

¹ De instelling geeft aan dat de student-docentratio is berekend over zowel bachelor- als masterstudenten. Dit vanwege het geringe aantal studenten en het feit dat alle docenten in beide opleidingen les geven.

- Prof. dr. Dirk Hutsebaut (voorzitter), emeritus hoogleraar Godsdienstpsychologie aan de KU Leuven;
- Prof. dr. Eibert Tigchelaar (lid), hoogleraar Bijbelwetenschappen aan de KU Leuven;
- Prof. dr. Henk Witte (lid), bijzonder hoogleraar Ignatiaanse spiritualiteit aan Tilburg University;
- Prof. dr. Hans-Georg Ziebertz, hoogleraar Religiepedagogiek aan de Universiteit van Würzburg;
- Ezra Delahaye MA (student-lid), research master student Philosophy, Theology and Religious Studies aan Tilburg University.

Het panel werd ondersteund door Daan de Lange MA, secretaris (gecertificeerd).